

Олена КАНТЕРМАН, юрист

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА: ХТО ТА ЯК ПЕРЕВІРЯЄ

У цій консультації ми розповімо, хто та як має право перевірити у вас дотримання законодавства про пожежну безпеку.

Загальні положення

Контролювати пожежну безпеку має право Державна служба з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС). Такі повноваження їй надано ст. 67 КЦЗ. Крім того, ДСНС діє відповідно до Положень, затверджених Указом № 20/2013 і Постановою № 1052.

Офіційний сайт служби: <http://www.dsns.gov.ua>.

? Чи поширюється на ДСНС мораторій?

Тільки частково. Мораторій встановлено Законом № 1728, а перелік органів, на які його дія не поширюється, наведено в Постанові № 1104.

Згідно з Постановою № 1104 мораторій не поширюється на ДСНС у частині здійснення державного нагляду (контролю) відносно:

- закладів охорони здоров'я та відпочинку дітей, інтернатних закладів, закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) і спеціалізованої освіти;
- суб'єктів господарювання (далі – СГ) з високим ступенем ризику (у т. ч. об'єктів паливно-енергетичного, військово-промислового комплексів, об'єктів підвищеної небезпеки, хімічно небезпечних об'єктів та об'єктів висотного будівництва).

? Як визначити ступінь ризику СГ?

Критерії віднесення до того чи іншого ступеня ризику визначено Постановою № 1043. **Наприклад**, до високого ступеня ризику відносяться

СГ, які провадять діяльність на території або в приміщенні об'єкта, який є пам'яткою культурної спадщини національного значення.

Таким чином, перевіряти у 2018 році ДСНС має право далеко не всі підприємства та підприємців.

? Чи поширюється на ДСНС дія Закону № 877?

Так, поширюється. Сфера дії цього Закону визначена в ст. 2. У ній міститься перелік контролюючих органів, на яких Закон № 877 не поширюється, і перелік органів, що підпадають під дію цього документа тільки частково. У жодному з переліків ДСНС немає. Тому у своїй контрольно-перевірочній діяльності ця служба зобов'язана керуватися Законом № 877.

? Якими ще нормативними актами керуються органи ДСНС при перевірках?

Крім Закону № 877 ДСНС при проведенні перевірок пожежної безпеки керується також:

- КЦЗ;
- Постановою № 1043;
- Положеннями № 20/2013 і № 1052.

Варто звернути увагу ще на один документ, який не є нормативним, проте перевіряючі його використовують при перевірках. Це Методрекомендації № 13.

? Які питання можуть цікавити перевіряючих у ході перевірки?

Наказом № 1337 затверджено форму акта, який складається за результатами планової або позапланової перевірки. Ця форма містить перелік питань, які будуть перевірятися, а саме:

- наявність на об'єкті розпорядчих документів

та інформаційних показників із питань пожежної безпеки;

- застосування в будівництві та на виробництві матеріалів і речовин із певними показниками щодо пожежної небезпеки;
- наявність декларації відповідності матеріально-технічної бази СГ вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;
- проведення інструктажів і проходження навчання з питань пожежної безпеки;
- протипожежний стан утримання шляхів евакуації та виходів і т. д.

Види перевірок і вимоги до їх проведення

Органи ДСНС мають право проводити планові та позапланові перевірки.

Планові перевірки

Основні вимоги до планових перевірок такі:

1. СГ повинен бути внесений до плану перевірок на відповідний рік.

План перевірок на 2018 рік можна знайти на сайті ДСНС: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Organizaciya-zdiysnennya-derzhavnogo-naglyadu-kontrolyu-Plan-grafik-perevirok.html>.

2. При включенні СГ до плану перевірок повинні дотримуватися вимоги до періодичності проведення перевірок залежно від ступеня ризику СГ, а саме:

- із високим ступенем ризику – не частіше одного разу на 2 роки;
- середнім – не частіше одного разу на 4 роки;
- незначним – не частіше одного разу на 6 років.

Критерії ступенів ризику в даному випадку затверджені Постановою № 1043.

Зверніть увагу: з 29.12.17 р. критерії змінилися. А плани проведення перевірок на 2018 рік були затверджені ще з урахуванням старих критеріїв, затверджених Постановою № 306. Тому на практиці можливі випадки, коли підприємство було віднесене до високого ступеня ризику й

включене до плану на підставі старих критеріїв, а за новими критеріями не є таким.

Про проблемні моменти застосування нових критеріїв Державна регуляторна служба видала лист без номера від 23.03.18 р., у якому рекомендує в спірних випадках, що стосуються перевірок на 2018 рік, звертатися за роз'ясненнями до Департаменту запобігання надзвичайних ситуацій ДСНС і наводить у листі його електронні адреси та телефони.

3. Про проведення планової перевірки СГ повинен бути повідомлений не пізніше ніж за 10 днів до її початку (ч. 4 ст. 5 Закону № 877).

Позапланові перевірки

Підстави для проведення позапланових перевірок визначено ст. 6 Закону № 877.

Важливо пам'ятати: у ході позапланових перевірок повинні з'ясовуватися тільки ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для її проведення, з обов'язковим зазначенням цих питань у направленні на перевірку.

Строк проведення позапланової перевірки – не більше 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 2 робочих дні. Продовження строку перевірки не допускається.

Які документи повинні пред'явити перевіряючі

До початку перевірки представники ДСНС зобов'язані пред'явити СГ (ч. 5 ст. 7 Закону № 877):

- направлення на перевірку (примірну його форму наведено в додатку 1 до Методрекомендацій № 13);
- службові посвідчення;

Копія направлення передається СГ.

Відповідальність

Якщо в ході перевірки виявлено порушення СГ вимог законодавства про пожежну безпеку, то перевіряючі можуть видати йому припис на усунення цих порушень (примірну форму припису наведено в додатку 6 до Методрекомендацій

№ 13). У приписі будуть зазначені не тільки порушення, але й строк їх усунення.

Урахуйте, що виконання припису може бути перевірене органом ДСНС. Перевірка виконання припису – одна з підстав для проведення позапланової перевірки, передбачена ст. 6 Закону № 877.

Що стосується призупинення діяльності СГ (його об'єктів, цехів, дільниць, машин і механізмів, обладнання, транспортних засобів), то сам контролюючий орган не має права винести

такого рішення. Однак він може звернутися з позовом до адміністративного суду на підставі ст. 70 КЦЗ.

Наприклад, таке рішення про призупинення діяльності СГ було винесене окружним адміністративним судом м. Києва 20.06.18 р. (ЄДРСР, реєстр. № 74783216).

Також до посадових осіб СГ, винних у допущених порушеннях, може бути застосована адміністративна та кримінальна відповідальність (див. таблицю).

Відповідальність за порушення у сфері законодавства про пожежну безпеку

Суть правопорушення	Санкція	Підстава	Хто застосовує санкції
1	2	3	4
Адміністративна відповідальність			
Порушення встановлених на залізничному, морському та річковому транспорті правил пожежної безпеки	Штраф для посадових осіб підприємства в розмірі від 5 до 10 НМДГ (від 85 до 170 грн.)	Ч. 1 ст. 120 КУпАП	Органи ДСНС на підставі ст. 223 КУпАП
Порушення встановлених на повітряному транспорті правил пожежної безпеки		Ч. 2 ст. 120 КУпАП	
Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, застосування пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням	Попередження або накладення штрафу на посадових осіб підприємства в розмірі від 2 до 10 НМДГ (від 34 до 170 грн.)	Ст. 175 КУпАП	
Початок роботи новоствореного підприємства або початок використання СГ нерухомості без реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази СГ вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим	Штраф для посадових осіб підприємства та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності в розмірі від 40 до 100 НМДГ (від 680 до 1 700 грн.)	Ст. 175 ² КУпАП	
Невиконання приписів і постанов посадових осіб органів пожежного нагляду або створення перешкод у їх діяльності	Попередження або накладення штрафу на посадових осіб підприємства в розмірі від 2 до 10 НМДГ (від 34 до 170 грн.)	Ст. 188 ⁸ КУпАП	

1	2	3	4
Кримінальна відповідальність			
Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, якщо воно призвело до виникнення пожежі, яка завдала шкоди здоров'ю людей або майновий збиток у великому розмірі*	Штраф у розмірі від 50 до 120 НМДГ або виправні роботи на строк до 2 років, або обмеження волі на строк до 3 років	Ч. 1 ст. 270 КК	Кримінальна відповідальність застосовується судом
Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, якщо воно спричинило загибель людей або завдало майнової шкоди в особливо великому розмірі** або інші тяжкі наслідки	Позбавлення волі на строк від 3 до 8 років	Ч. 2 ст. 270 КК	
* Розмір майнового збитку є великим, якщо прямі збитки становлять суму, що перевищує ПСП в 300 і більше разів (на сьогодні 552 300 грн.).			
** Розмір майнового збитку є особливо великим, якщо прямі збитки становлять суму, яка в 1 000 і більше разів перевищує ПСП (на сьогодні 1 841 000 грн.).			

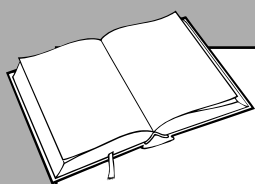
ВСНОВКИ

Перевірки дотримання законодавства у сфері пожежної безпеки здійснює ДСНС. На перевірки цього органу мораторій поширюється тільки частково.

У своїй перевіряльній діяльності ДСНС керується нормами Закону № 877, а також спеціальним законодавством.

Цей контролюючий орган має право здійснювати планові та позапланові перевірки.

На підставі рішення суду за позовом ДСНС діяльність СГ, який порушує законодавство у сфері пожежної безпеки, може бути призупинена.

Вікторія КОТОВИЧ, юрист

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО ПОВІДОМЛЕННЯ-РІШЕННЯ

Якщо за результатами перевірки органами ДФС суб'єкту господарювання винесене податкове повідомлення-рішення (далі – ППР), він має право його оскаржити. У консультації розповімо про адміністративний порядок оскарження ППР, у тому числі про строки оскарження, складання скарги, органи, до яких потрібно звертатися, і багато інше.

Загальні положення

ППР, прийняті контролюючими органами, можуть бути оскаржені як в адміністративному, так і в судовому порядку (п. 56.1 ПК). Розглянемо процедуру та особливості адміністративного оскарження ППР (про судовий порядок читайте на с. 67 цього видання).